Yhteistoimintamenettelyn käynnistämismenettely YT-laki § 7 mukaan työvoiman käytön vähentäminen

Henkilöstötoimikunta 28.01.2026 § 10

Lumijoen kunnassa oppilasmäärä on laskenut vuosittain, ja oppilaiden määrä tulee vähenemään myös tulevina vuosina. Oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa suoraan myös tarvittavaan henkilöstöresurssiin.

Kuluvana lukuvuonna Lumijoen peruskoulussa opiskelee yhteensä 353 oppilasta, joista 33 oppilasta esiopetuksessa ja 321 oppilasta vuosiluokilla 1–9. Lukuvuonna 2026–2027 Lumijoen peruskoulussa opiskelee yhteensä 343 oppilasta, joista 29 oppilasta esiopetuksessa ja 314 oppilasta vuosiluokilla 1–9.

Oppilasmäärä vähenee kymmenellä oppilaalla, ja samaan aikaan ollaan tilanteessa, jossa yläkouluun siirtyy kaksi yleisopetuksen vuosiluokkaa (46 oppilasta) ja kolmannelle vuosiluokalle siirtyy joustavasta esi- ja alkuopetuksesta vain 24 oppilasta. Näistä 24 oppilaasta on perusteltua muodostaa vain yksi opetusryhmä. Tämä tarkoittaa vähennystarvetta verrattuna kuluvan lukuvuoden opettajaresurssiin.

Myös tulevina lukuvuosina esiopetukseen siirtyy vuosittain vähemmän oppilaita, kuin perusopetuksensa päättäviä oppilaita on. Näin ollen opettajaresurssin ja koulun tuntikehyksen tarkasteluun on varauduttava myös tulevien lukuvuosien osalta.

Laissa työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella määritellään seuraavasti:

3 §Yhteistoiminnan osapuolet

“Tässä laissa tarkoitetun yhteistoiminnan osapuolia ovat kunta tai hyvinvointialue työnantajana ja sen palveluksessa oleva henkilöstö. Yhteistoiminnassa ovat osallisina työntekijä, jota yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävä asia koskee, ja hänen esimiehensä taikka henkilöstöryhmän tai sen osan edustaja tai asianomaisten henkilöstöryhmien edustajat sekä työnantajan edustaja…Henkilöstöä voi yhteistoimintaneuvotteluissa edustaa työ- tai virkaehtosopimuksen perusteella valittu luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu tai muu henkilöstön nimeämä edustaja.”

4 § (29.6.2021/631)Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

”Työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:
..
4)

taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.”
..

5 § Yhteistoimintamenettely

“Ennen kuin työnantaja ratkaisee 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetun asian, hänen on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa kuin mahdollista. (20.12.2013/1138)

Yksittäistä työntekijää koskeva asia käsitellään ensisijaisesti tämän ja työnantajan välillä. Työntekijän pyynnöstä asian käsittelyyn voi osallistua myös 3 §:ssä tarkoitettu henkilöstön edustaja. Jos asia koskee vain osaa henkilöstöstä, voidaan asia käsitellä asianomaisten henkilöiden kanssa tai henkilöstön osan edustajien kanssa. Laajakantoiset tai henkilöstöä yleisesti koskevat asiat käsitellään 14 §:ssä tarkoitetussa yhteistoimintaelimessä.
Lisäksi yhteistoimintamenettelyyn sovelletaan, mitä 7 §:ssä säädetään, jos kyseessä on 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu työvoiman vähentämistilanne, mitä 10 §:ssä säädetään, jos yhteistoimintamenettelyssä käsitellään vuokratyövoiman käyttöä..”

7 § Työvoiman käytön vähentäminen

Pykälän 1 momentin mukaan työnantajan on annettava kirjallinen neuvotteluesitys viimeistään viisi kalenteripäivää ennen ensimmäistä neuvottelua, jos se harkitsee osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista taloudellisista tai tuotannollista syistä. Kirjallisella neuvotteluesityksellä tarkoitetaan kirjallista tietoa neuvottelujen aloittamisajasta ja -paikasta sekä neuvotteluissa käsiteltävistä asioista.

8 § (23.3.2023/408) Ilmoitus työvoimaviranomaiselle

Työnantajan esittäessä käsiteltäväksi yhteistoimintaneuvotteluissa toimenpiteitä, jotka voivat johtaa työntekijän irtisanomiseen, lomauttamiseen tai osa-aikaistamiseen, on 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu neuvotteluesitys tai siitä ilmenevät tiedot toimitettava kirjallisesti myös työvoimaviranomaiselle viimeistään yhteistoimintaneuvottelujen alkaessa, jollei näitä tietoja ole toimitettu sille aikaisemmin muussa yhteydessä.

16 § Yhteistoimintaneuvottelujen kirjaaminen

Työnantajan on pyynnöstä huolehdittava siitä, että yhteistoimintaneuvotteluista laaditaan pöytäkirja, josta käy ilmi ainakin neuvottelujen ajankohta, neuvotteluihin osallistuneet henkilöt, neuvottelujen tulos ja mahdolliset osapuolten eriävät kannanotot. Neuvotteluissa läsnä olleet tarkastavat pöytäkirjan ja varmentavat sen allekirjoituksillaan, jollei pöytäkirjan tarkastamisesta ja varmentamisesta ole sovittu toisin.

13 § Yhteistoimintavelvoitteen täyttyminen -kohdassa määrätään neuvotteluajoista;

Jos työnantajan harkitsema irtisanominen, lomauttaminen tai osa-aikaistaminen kohdistuu alle kymmeneen työntekijään, neuvotteluja on käytävä 14 päivää. Näin tehdään, ellei neuvotteluissa muuta sovita. Sama koskee myös tilanteita, joissa enintään 90 päivää kestävä mahdollinen lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään.

Neuvotteluesitys = (kokouskutsu)	Neuvotteluaika	Lomautus-ilmoitusaika/ Irtisanomisaika	Työsuhde päättyy / Lomautus alkaa
5 päivää	14 päivää	14 vrk – 6 kk	→

Jos työnantajan harkitsema irtisanominen, osa-aikaistaminen tai 90 päivää pidempi lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään, neuvotteluja on käytävä 6 viikkoa. Näin tehdään, ellei neuvotteluissa muuta sovita.

Neuvotteluesitys = (kokouskutsu)	Neuvotteluaika	Lomautus-ilmoitusaika/ Irtisanomisaika	Työsuhde päättyy / Lomautus alkaa
5 päivää	6 viikkoa	14 vrk – 6 kk	→

Valmistelija Gran Kati

Esittelijä Talous- ja hallintojohtaja Gran Kati

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi. Työnantajan edustaja toimittaa erillisen neuvotteluesityksen em. henkilöstöä edustaville luottamusedustajille (ent. luottamusmies) viimeistään viisi päivää ennen varsinaisten neuvottelujen alkamista ja toimittaa tieto työllisyysviranomaiselle neuvottelujen käynnistämisestä taloudellisista ja tuotannollisista syistä Lumijoen peruskoulun opetustehtävistä.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Henkilöstötoimikunta 17.03.2026 § 19

Kun pykälän asia valmisteltiin kunnanhallituksen käsiteltäväksi, saatiin opetustoimesta henkilöstön käyttösuunnitelma jolla yhteistoimintana valmisteltava henkilöstön käytön vähentäminen tuli tarpeettomaksi tälle vuodelle. Näin ollen asian käsittely päättyi tältä vuodelta.

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja Gran Kati

Esittelijä Talous- ja hallintojohtaja Gran Kati

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi, että yhteistoiminnan käynnistämismenettelyyn ei ole tarvetta tällä hetkellä.

Päätös

Asia merkittiin tiedoksi.

Henkilöstötoimikunta 22.09.2026 § 52

Arvio kunnan loppuvuoden taloustilanteesta näyttää varsin negatiiviselta. Ensi vuodelle talousarvion laatimisen yhteydessä on havaittu, että tuleva vuosi näyttää nykyistä vieläkin heikommalle kustannusten noustessa siten, että toimintatuloilla, verotuloilla ja valtionosuuksilla ei pystytä kattamaan toiminnasta aiheutuneita kustannuksia ja aiempien vuosien ylijäämien käyttö tapahtunee niin nopeasti ettei sopeuttamista ole välttämättä mahdollista tehdä pitkäjänteisesti, vuoden 2027 talousarviota seuraavien vuosien 2028-2029 aikana.

YT-menettelyn laajuus tulee tarkentumaan myöhemmin kunnanhallituksen käsiteltyä asian.

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja Gran Kati

Esittelijä Talous- ja hallintojohtaja Gran Kati

Päätösehdotus

Annetaan tiedoksi, että yhteistoiminta-asia käsitellään kunnanhallituksessa.

Työnantajan edustaja toimittaa erillisen neuvotteluesityksen em. henkilöstöä edustaville luottamusedustajille (ent. luottamusmies) viimeistään viisi päivää ennen varsinaisten neuvottelujen alkamista ja toimittaa tiedon työllisyysviranomaiselle neuvottelujen käynnistämisestä taloudellisista ja tuotannollisista syistä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 05.10.2026 § 210
31/01.01.00/2026

Lumijoen kunnan taloudellinen tilanne ja tulevien vuosien talousnäkymät edellyttävät kunnan toiminnan ja talouden sopeuttamista.

Vuoden 2027 talousarvion valmistelun tämänhetkisen tilanteen perusteella talousarvio on muodostumassa noin 970 000 euroa alijäämäiseksi. Kunnan vuosikate on tämänhetkisen arvion mukaan noin 400 000 euroa negatiivinen.

Talouden tasapainottamisen välittömäksi tarpeeksi arvioidaan vähintään noin 400 000 euroa vuoden 2027 aikana, jotta kunnan vuosikate saadaan positiiviseksi. Pidemmällä aikavälillä kunnan taloudellisen kestävyyden saavuttaminen edellyttää arviolta noin miljoonan euron vuotuista sopeutusta, jotta kunnan talous saadaan vähintään tasapainoon ja mahdollisuuksien mukaan ylijäämäiseksi.

Talouden tasapainottaminen edellyttää koko kunnan toiminnan, palvelurakenteen, organisaation, tehtävien järjestämisen, toimintatapojen ja henkilöstömenojen tarkastelua. Talousarvion valmistelun yhteydessä on tarpeen arvioida sekä muita toiminnallisia ja taloudellisia sopeuttamistoimia että mahdollisia henkilöstövaikutuksia.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaan ennen henkilöstön asemaan olennaisesti vaikuttavien ratkaisujen tekemistä työnantajan on käsiteltävä yhteistoiminnassa valmisteilla olevien toimenpiteiden perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot. Laajakantoiset ja henkilöstöä yleisesti koskevat asiat käsitellään yhteistoimintamenettelyssä henkilöstön edustajien kanssa.

Yhteistoimintamenettely koskee koko Lumijoen kunnan henkilöstöä.

Neuvotteluissa tarkasteltavia vaihtoehtoja voivat olla muun muassa toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyt, organisaatio- ja palvelurakenteen muutokset, tehtävien yhdistäminen, luonnollisen poistuman hyödyntäminen, avoimien tehtävien täyttämättä jättäminen, määräaikaisten tehtävien arviointi, sisäiset siirrot, työaika- ja muut henkilöstöjärjestelyt sekä tarvittaessa lomautukset, osa-aikaistamiset ja taloudellisilla ja/tai tuotannollisilla perusteilla tapahtuvat irtisanomiset.

Yhteistoimintaneuvottelut voivat alustavan arvion mukaan johtaa enintää 1–2 palvelussuhteen päättämiseen, enintään 1–2 palvelussuhteen osa-aikaistamiseen sekä enintään 10 työpäivän lomautuksiin koko henkilöstön osalta. Arviot ovat alustavia, eikä toimenpiteistä, niiden määrästä tai kohdentamisesta ole tehty päätöksiä.

Yhteistoimintamenettelyn tavoitteena on käsitellä talouden sopeuttamisen perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja sekä selvittää henkilöstön kanssa myös vaihtoehtoiset tavat tarvittavien säästöjen saavuttamiseksi ja henkilöstövaikutusten vähentämiseksi.

Yhteistoimintamenettelyn aikataulu

Talousarvion valmisteluaikataulun vuoksi yhteistoimintamenettely on tarpeen käynnistää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Mikäli kunnanhallitus päättää menettelyn käynnistämisestä 5.10.2026, kunnanjohtaja voi antaa kirjallisen neuvotteluesityksen henkilöstön edustajille välittömästi päätöksen jälkeen. Ensimmäinen yhteistoimintaneuvottelu voidaan tällöin järjestää ennen 19.–23.10.2026 olevaa syyslomaviikkoa.

Syyslomaviikolle ei lähtökohtaisesti järjestetä yhteistoimintaneuvotteluja. Neuvotteluja jatketaan syysloman jälkeen.

Vaikka tässä vaiheessa arvioidun henkilöstövaikutusten laajuuden perusteella yhteistoimintalain mukainen vähimmäisneuvotteluaika on lähtökohtaisesti 14 päivää, työnantaja varaa asian perusteellista käsittelyä varten yhteistoimintamenettelylle noin kuuden viikon ajanjakson ensimmäisestä neuvottelusta lukien.

Alustavana tavoitteena on siten käydä yhteistoimintaneuvottelut ajalla 13.10.–23.11.2026 siten, että neuvottelut voidaan saattaa päätökseen riittävän ajoissa ennen vuoden 2027 talousarvion lopullista päätöksentekoa. Neuvottelujen tarkemmasta aikataulusta sovitaan yhteistoimintamenettelyn yhteydessä.

Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen ei merkitse päätöstä lomautuksista, osa-aikaistamisista, irtisanomisista tai muista yksittäisistä henkilöstötoimenpiteistä. Mahdolliset päätökset tehdään yhteistoimintamenettelyn päätyttyä Lumijoen kunnan hallintosäännön mukaisen toimivallan perusteella.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Soini Heidi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää käynnistää koko Lumijoen kunnan henkilöstöä koskevat tuotannollis-taloudelliset yhteistoimintaneuvottelut kunnan talouden tasapainottamiseksi ja vuoden 2027 talousarvion valmisteluun liittyen.

Neuvottelujen tavoitteena on löytää vähintään noin 400 000 euron vuotuista sopeuttamistarvetta vastaavat talouden tasapainottamistoimenpiteet. Neuvotteluissa tarkastellaan kaikkia tarkoituksenmukaisia sopeuttamiskeinoja, mukaan lukien mahdolliset henkilöstövaikutukset.

Työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin nimetään kunnanjohtaja pääneuvottelijana sekä kunnanhallituksen puheenjohtaja ja valtuuston puheenjohtaja. Kunnanjohtajalla on oikeus kutsua neuvotteluihin tarvittaessa muita asiantuntijoita.

Kunnanjohtaja valtuutetaan antamaan neuvotteluesitys ja huolehtimaan neuvottelujen käytännön järjestämisestä sekä tarvittavista ilmoituksista.

Neuvotteluille varataan noin kuuden viikon ajanjakso.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkistettiin kokouksessa.